

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Izhaja vsak dan (zjutraj) razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

SCLOVENE

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1039

Pogumni protinapadi osnih sil

**V Atlantskem morju je bil potopljen
7000-tonski parnik - V južni Hrvatski
so italijanske, nemške in hrvatske
čete zlomile komunistično uporniško
gibanje**

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Sovražnik je vrgel v bitko na tunijskem
bojišču nove, zelo velike oklepne in pehotne sile,
ki so se jim pogumno zoperstavile s protinapadi
osne čete. Izognivši se sovražnikovim obkoljeval-
nim poskusom so osne čete po določenih načrtih
zasedle nove postojanke.

Letalstvo je tolklo avtomobilske kolone in ko-
lone sovražnih tankov, ki so se premikale proti
prvim črtam; nemški lovci so zbili šest letal, eno
pa je padlo na tla, zadeto od protiletalskega
topništva.

Nemška letala so v vodah pri Philippe-
ville prestregla sovražno spremeljavo in zadela
s torpedi dva parnika, ki je imel vsak po 5000 ton.

Neko ameriško dvomotorno letalo je v pla-
menih treščilo na tla v občini Giarratana
(Ragus).

Neka naša podmornica pod poveljstvom po-
ročnika bojne ladje Gianfranco Gazzana je na
Atlantiku potopila 7000-tonski parnik.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1039: V bo-
jih, trajajočih nekaj tednov, so italijanske, nemške
in hrvatske čete v južni Hrvatski zlomile
uporniško komunistično gibanje, ki so ga netile
sovražne sile. Nastopi, izvedeni s pogumom in
finaštvom, so še, premagavši zahrbtnost uporni-
kov, težavnost gorskega terena brez cest in brez
ozira na neugodne vremenske razmere, zaključili
z uničenjem nasprotnega upora in z zapleno
velikanske količine orožja in gradiva. Samo malo-
številnim elementom premaganih komunističnih
tolp se je posrečilo zbežati v visoko gorovje.

V sedanji vojni padli generali in admirali

Rim, 30. marca AS. V sedanjem spopadu so šli
po zlu naslednji italijanski generali in admirali:
Padli: divizijski general Pietro Maletti, 10. de-
cembra 1940, Sidi Barani; general armadnega zbora
Giuseppe Tellerini, 6. februarja 1941, Bengasi;
general armadnega zbora Federico Ferrari Orsi, dne
18. oktobra 1941, Egipt; divizijski general Gian-
battista Volpini, 16. maja 1941, Amba Alagi; divi-

zijski general Ettore Baldassaro, 26. junija 1942,
Marsa Matruh; divizijski general Alessandro Pre-
dieri, 13. oktobra 1942, Egipt; divizijski general
Gavino Pizzolato, 27. marca 1943, Tunizija; brigad-
ni general Orlando Lorenzini, 18. marca 1941, He-
ren; brigadni general Alighiero Miele, dne 23. aprila
1941, Bengasi; brigadni general Ugo de Carolis,
12. decembra 1941, Rusija; brigadni general Giulio
Borsarelli di Riffredo, 22. decembra 1942, vojaška
bolnišnica, Napoli; brigadni general Guido Piacen-
za, 26. junija 1942, Marsa Matruh; brigadni general
Paolo Carnassè, 20. decembra 1942, Rusija; brigad-
ni general Giulio Martinat, dne 26. januarja 1942,
Rusija.

Pogrešani: brigadni general Guido Lami, bri-
gadni general Paolo Perot.

Admirali, padli: divizijski admiral Carlo Ca-
taneo, 28. marca 1941, vzhodno Sredozemsko morje;
divizijski admiral Antonio Toscano, 13. decembra
1941, srednje Sredozemsko morje.

Generali kr. letalstva, padli: letalski maršal
Italo Balbo, 28. junija 1940, Tobruk; general le-
talske brigade Stefano Cagna, 1. avgusta 1940, Sre-
dozemsko morje.

Pogrešan: general letalske brigade Enrico
Pozzi.

Churchill in boljševizem

Churchill ob vsaki priliki poje hvalo
boljševizmu. Kako pa je mislil na primer
leta 1937 o sedanji boljševiški križarski
vojni? V delu »Veliki sodobnik« takole
sodi: »Temne, mršave figure rdečih boljševi-
kov nimajo drugega interesa, kakor
svoje zločine. Vsaka oblika in energija
se razbini v splošen proces azijskega
razkroja. Tudi pobijanje milijonov in
milijonov teč beda nadaljnjih milijonov ne
bodo pretegnili bodoče generacije s svo-
jimi bedastimi potezami v obrazih in s
svojimi tujimi imeni.«

Kardinal Pellegrinetti umrl

Rim, 30. marca. AS: Snoči ob 22.10 je umrl
v Rimu kardinal Pellegrinetti. Kardinal Pellegrinetti
je bil znan tudi v Ljubljani, ker se je ude-
ležil raznih velikih ljubljanskih verskih kongresov.

Nasprotnike bedastoče

Rim, 30. marca. s. Včerajšnje uradno po-
ročilo o sovražnikovi bedastosti pravi:
Z ena: Po poročilih, ki so prispela iz
Italije, je Mario Appellius, eden sodečavcev pri
rimskem radiu, bil žrtev atakata vprav v trenu-
tuku, ko je odhajal iz dvorane za radijske
oddaje, kjer je bil govoril o učinkovitosti za-
vezniških letalskih napadov na italijanska me-
sta. Appellius je bil hudo ranjen.

Angleška človečnost

Lizbona, 30. marca. AS: Angleška vlada je
odklonila ameriškem RK dovoljenje za pošiljanje
poštinih paketov belgijskemu civilnemu prebival-
stvu. Gre za mlečni prašek, namenjen bolnišni-
cam in otrokom.

Egipt je zelo obubožal

Ankara, 30. marca. AS: Iz Kaira se je izve-
dalo, da je zaradi poslabšanja gospodarskega
položaja v Egiptu nastalo veliko nezadovoljstvo
med revnimi sloji. Tisk napada vladno politiko in
zahteva, naj odpravi neznosne davke, ki so na-
stali zaradi vojaške zasedbe in naj zahteva od
Združenih držav izvedbo prevzetih a neizpolnjenih
obveznosti za pošiljanje surovin na osnovi zakona
o »posojilu in najemu«.

Casnikarski in parlamentarni krogi brez pri-
držkov obžalujejo anglosasko propagando, ki bi
rada pokazala, da so Angleži in Amerikanci pri-
nesli v Egipt blagostanje z velikim nakupova-
njem egiptovskih pridelkov. V resnici pa so ve-
liki angleški in ameriški nakupi spravili deželo
na beraško palico ter povzročili inflacijo, ker so
plačevali z denarjem, ki praktično nima nobene
vrednosti na mednarodnih trgih.

Seja medministrskega odbora za preskrbo in cene

**Dodatni obroki kruha za mladino in delavce, izredna razdelitev krompirja in zelenjave, neizprosni boj črni
borzi, določila o razdeljevanju tipiziranih oblek in čevljev**

Rim, 30. marca AS. Pod Ducejevim predsed-
stvom se je 27. marca od 17 do 19 ter 29. marca
od 17 do 18.45 sešel medministrski odbor za
preskrbo razdelitve in cene. Navzoči so bili vsi
člani odbora.

Položaj prehrane: Minister za kmetijstvo
je obsežno razlagal uspehe svoječasnih ukre-
pov glede prehrane v zimi. Posebej se je usta-
vil pri dovolitvi izrednih dodatkov v kruhu,
pri obsežnem razvoju in znatnem izboljšanju
podjetniških in šolskih menz ter pri izrednem
razdeljevanju in preskrbi z zelenjavo.

Odbor je poročilo vzel na znanje ter je po
temeljitem pretresu položaja, kakor ga je pri-
kazal minister, odobril načrt za prehrano drža-
ve v naslednjih mesecih. Načrt vsebuje nasle-
dne določbe:

1. Otrokom od devetega do osemnajstega
leta in delavcem se vrne obrok kruha, kakor
so ga imeli pred zimsko dobo. Ohrani se me-
sečni dodatek 500 gramov testenin za prebival-
stvo v južni in otoški Italiji.

2. Izredna razdelitev znatne količine krom-
pirja, in sicer tako, da se bo z njo okoristilo
prebivalstvo, ki prehranjevalne težave najbolj
čuti.

3. Izredna razdelitev zelenjave in znatne
količine suhih smokve.

4. Razdeljevanje marmelade mladini in star-
im ljudem tudi prihodnje mesece na isti na-
čin kakor pozimi. Določene so izredne količine
za nekatere vrste delavcev, kakor na primer
za sadilce riža, ženice in mladiče.

Izredni dodatek kruha, ki bi bil moral
prenehati z 28. februarjem, je bil po Duce-
jevem ukrepu podaljšan do 31. marca; dobrot
podjetniških kuhinj je bilo deležnih poldrug
milijon delavcev, šolskih kuhinj pa milijon
otrok.

Vprašanje cen. Odbor je nato razpravljal o
potrebi, da se izdajo novi ukrepi za ojačanje
nadzorstva nad cenami in ukrepi proti prehran-
benim prekrškom. Zato je sprejel sledeče sklepe,

ki bodo začeli veljati že s 1. aprilom in se bodo
strogo izvajali:

1. Naloga nadzorstva nad cenami in izvaj-
anjem določil, izdanih po pristojnih oblastvih, se
glede izdelovalcev ter glede odjemalcev zaupava
prefektom pokrajin. Ti so za to delo odgovorni
in imajo v ta namen na razpolago vso policijsko
moč.

2. Zagotoviti je treba objavljenje cen z vse-
mi sredstvi, kakor jih v različnih krajih nareku-
je krajevne potrebe. Vsekakor pa morajo biti
ceniki živil in povrtine objavljeni vsak dan v
vseh listih, kakor se objavljajo borzna poročila,
ki zanimajo le najbolj omejen krog ljudi.

3. V vsakem kraju je treba poskrbeti z jasni-
mi in večkratnimi objavami, da bo prebivalstvo
zanesljivo spoznalo, kateri organi so pristojni za
sprejemanje pritožb, poskrbeti pa bo treba tudi
za njihovo takojšnjo ugotovitev.

4. Da bi se okrepile pravne sankcije, je tre-
ba v hudih primerih poseči po konfinaciji ali po-
siljavi v koncentracijsko taborišče, v manj hudih
primerih pa je treba obrat za stalno zapreti. Ko-
der pa bi ta ukrep posebno škodoval javnim ko-
ristim, pa je treba lastniku odvzeti pravico vod-
stva, na njihovo mesto pa postaviti posebnega
komisarja, ki bo vodil upravo podjetja do šest
mesecev po končani vojni.

5. V krajih, kjer se bo pokazalo za potrebno,
bo policija posebno strogo nastopala, pa naj gre
za posege v izdelavo ali v trgovine ali med od-
jemalce.

6. Posebno se mora poostriži nadzorstvo nad
restavracijami in drugimi javnimi obrati, kjer se
prodaja hrana.

7. Z vsemi sredstvi je treba izvajati propa-
gando, da bodo pri tem sodelovali tudi konzu-
menti, ki morajo biti prepričani, da leži razlog,
zakaj ni mogoče zvišati obrovov, v črni borzi in
da ima vsak državljan in vsak fašist dolžnost na-
znaniti pristojnim oblastvom vsak prekršek, ka-
tere žrtve lahko postane.

Tipizirani tekstilni izdelki in oblačila. Odbor
je nato preučil nalogo razdeljevanja tipiziranih
tekstilnih izdelkov ter oblačil. Korporacijski taj-
nik je najprej osvetlil probleme izdelave in raz-
delitve tekstilnega blaga za ljudsko porabo ter
predložil odboru predlog, kako naj se izdelki po-
razdelijo. Odbor je predlog odobril. Ta se naslanja
na potrebo nadzorstva nad vsemi tekstilnimi izdel-
ki in oblačili na vsej poti od izdelovalca pa do
trgovcev na debelo in trgovcev v nadrobni prodaji,
tako da bi bila izključena sleherna možnost, da bi
kdo tipizirane izdelke odtegnil navadni ljudski po-

rabi ali da bi jih kdo ponujal ali prodajal po dru-
gačih cenah, kakor po tistih, ki so bile že od vsega
začetka določene. V zvezi s tem predlogom bo in-
dustrija najprej skrbela za potrebe oboroženih sil
in na podlagi posebnih dovoljenj tudi za izvoz. Vse
druge izdelke bo treba dati na razpolago petim
državnim uradom za razdelitev tekstilnih izdelkov.
Ti uradi bodo na podlagi razdelitvenega načrta,
določenega od odbora za tekstilne izdelke in obla-
čila, in na podlagi pokrajinskih nakazil, ki so bila
izdana od že obstoječih uradov za razdelitev v zvezi
trgovcev, skrbeli za naročila posameznim industri-
jam, da bodo oskrbovale pokrajinska skladišča po
vseh pokrajinah v kraljevini. Skladišča bodo
oskrbovala trgovce v nadrobni prodaji na podlagi
bonov, ki jih bodo izdajali uradi za razdelitev po
točkah za oblačila, ki so jih oddali kupci in trgo-
vine. Zveza industrijev bo po navodilih korporac-
ijskega ministrstva določevala vrste, tipe in koli-
čine tekstilnih izdelkov, ki jih bo morala vsaka
industrija izdelovati.

Tipizirani izdelki čevljev. Odbor je nato
preučil vprašanje izdelave in razdelitve čevl-
jev, namenjenih delavcem in civilnemu prebival-
stvu. Korporacijski tajnik je najprej poročal o
razpoložljivi količini usnja in kož za civilno
uporabo. Minister za vojno izdelavo je poročal
o vojaški uporabi usnja in določil možnosti, ki
po zadostitvi potrebam oboroženih sil preosta-
jajo civilni uporabi. Tajnik korporacij je nato
poročal, da je odobril načrt, kako se uredi iz-
delava in razdelitev zimskega oblačila za civil-
no prebivalstvo, ki ima enake namene kakor
preskrba s tekstilnimi izdelki za obleko. Ukrep
določa prepoved svobodne prodaje celotne in-
dustrijske izdelave ter obvezen odstot blaga
pokrajinskim skladiščem, ki ga razdeljujejo
med detaliste po določenih že obstoječih odbo-
rov za razdelitev Zvezi trgovcev. Začetek raz-
delitve zimskih čevljev bo s 1. oktobrom. Prepo-
vedano je izdelovanje čevljev na mero od stra-
ni obrtnikov in je tudi točno določena konfek-
cija za tiste, ki imajo po posebnih ortopedskih
določilih potrebo po posebnih čevljih. Nespre-
menjen pa ostane dosednji način razdeljeva-
vanja čevljev med delavce.

Nato so v zvezi z raznimi vprašanji dne-
nega reda govorili ministri Pareschi, Bonomi,
Tavagnora, Acervo, tajniki Scianetti, Fabrizzi
in Amicucci ter podtajnik Stranke Farnesi, taj-
nik odbora Venturi, narodni svetniki Bignardi,
Brattari in Dalorto.

Prihodnje zasedanje odbora bo 24. aprila
ob 17.

Boji na južnem in severnem odseku

**Pri Staraji Rusi so imeli Sovjeti od 23. februarja 61.640 mrtvih, 2978
ujetih, zgubili so 293 tankov, 26 topov in mnogo drugega orožja - Pri
napadu na zahodno Nemčijo in Berlin je bilo sestreljenih 27 angleških letal**

Hitlerjev glavni stan, dne 30. marca. AS.
Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na severnem delu kubanskega mosti-
šča in na prostoru jugozapadno od Vjazme so se
izjalovili novi sovražnikovi napadi z visokimi
izgubami. 27 oklepnih voz je bilo uničenih samo
v bojnem odseku jugozapadno od Vjazme.

V obrambni bitki južno od Ladoškega
jezero se je ponovno uveljavila naša vzorno
se boreča pehota. Njene jedinice so v ogorčenih

bojbah od moža do moža stalno odbijale sovjet-
ske množice in obdržale povsod svoje postojanke.

Na prostoru pri Staraji Rusiji so čete
nekega nemškega armadnega zbora v več teden-
skih hudih bojbah razbile vse poskuse sovražni-
ka za prodor in tako izvojevale popoln obrambni
uspeh. Sovjeti so izgubili od 23. februarja tega
leta dalje v tem odseku 61.640 mrtvih, 2978 uje-
tnikov, 293 oklepnih voz, 26 topov, 886 strojne,
114 metaleev granat, 206 protitankovskih topičev
in 1.036 avtomatičnih pištol.

Pri obrambnih bojbah na kubanskem
mostišču so se ponovno odlikovali romunski pe-
hotni oddelki.

Sovražnik je izvedel tudi večeraj na številnih
mestih tunijskega bojišča močne napade proti
nemško-italijanskim postojankam, ne da bi mu
bilo uspelo doseči nameravani prodor. Letalstvo
je v neutrudljivi borbi podpiralo obrambno bitko
nemško-italijanskih čet.

Nemška bojna letala so podnevi in ponoči
napadala sovražni konvoj ob severnoafriški
obali in dosegla po dosedanjih vesteh zadetke na
treh trgovskih ladjah.

Preteklo noč so angleška letala napadla kra-
je v zapadni Nemčiji in državno pre-
stolnico. Metala so rušilne in zažigalne bom-
be, predvsem na Bochum in mestne dele in
predmestja v Berlinu. Zadetki so bili predvsem
stanovanjski predeli. Sestreljenih je bilo 27 iz-
med napadajočih bombnikov.

Dnevni napad hitrih nemških bojnih letal na
neko mesto ob angleški južni obali je
potekel zelo uspešno.

Nemške in hrvatske čete so v sodelovanju v
deli italijanske Oborožene Sile v več tedenskih
bojbah razbile od sovjetske Rusije organizirano
komunistično uporniško gibanje na južnem
Hrvatskem. V težavnih vremenskih razme-
rah in kljub nepretrdnosti goratega operacijskega
ozemlja so se operacije končale s popolnim
uničenjem sovražnega odpora in zajetjem ogrom-
ne količine orožja in vojnega materiala. Samo
šibkim ostankom komunističnih tolpe se je posre-
čilo pobegniti v visoke gore.

V Nemčiji ne bodo več delali mečev

Berlin, 30. marca. AS: Meči, noži in sablje so
v moderni vojski izgubili pomen in jih v Nemčiji
ne bodo več izdelovali. Oboroževalni minister
Speer je odredil, da se izdelava omeji le na ba-
jonete in bojna bodala. Na ta način se bo pri-
hranilo mnogo jekla, niklja in medenine in tudi
1.200.000 delovnih ur.

Nove laži boljševiške propagande

**Papež je postal največji sovražnik »svobode narodov« — Vatikanski
radio demantiral netočna angleška poročila**

Rim, 30. marca. Kakor poroča agencija »Cor-
rispondenza« so se pojavili v nekaterih sovjetskih
tovarnah zadnje čase veliki napisi proti Bogu in
bogokletni stavki. Pojavili so se tudi lepaki na-
slednje vsebine: »Najbesnejši sovražnik svobode
narodov je papež v Rimu, ki iz Vatikana pod pi-
luje vojno. On hoče uničiti ljudstvo Sovjetske
Rusije. On podpira fašizem, kateremu se je
prodal, da bi zopet dobil svetno oblast. Narodi
ne bodo nikdar svobodni, dokler ne bo uničena
skala Vatikana. V prejšnjih časih sta kapitalizem
in reakcija hlinila, da se borita proti Vatikanu,
pa ga nista mogla uničiti, kajti zato bi se morala
opirati na narode. Če bo sovjetsko ljudstvo vztra-
jalo, bo na zahodu izbruhnila socialna revolucija
in dokončni napad na Vatikan bo izveden od
dveh strani. Fašizem in nacizem se ne moreta za-
deti v srce, če se najprej ne uniči vir njune moči,
ki je v Vatikanu. Sovjetsko ljudstvo bo zadela

čast, da bo dalo svetu pravo svobodo in pravi
mir.«

Rim, 30. marca. »Pester Lloyd« poroča: V do-
bro poučenih vatikanskih krogih opozarjajo, da
je angleška propaganda zadnji čas zatirjala, da
se v katoliških cerkvah molji za zmago boljšev-
iške Rusije. Do tega zatirjanja, ki nikakor ne
odgovarja resnici, je zavzel odločno stališče va-
tikanski radio ter je energično zanikal angleška
poročila. V zvezi s tem opozarjajo, da so bile v
zadnjih letih vlade papeža Pija XI. v cerkvah po
maši molitve z namenom, naj bi Bog osvobodil
rusko ljudstvo verskega preganjanja in omogočil
neovirano izvrševanje krščanske veroizpovedi. To
molitev je zaukazal papež Pij XI. v trenutku, ko
so zapazili v Rusiji nov val verskega preganjanja.
Te molitve katoličanov pa nimajo, kakor poudar-
jajo vatikanski krogi, niti najmanjše zveze s se-
danjo vojno in s stališčem do vojskujočih se sil.

Nova japonska ofenziva

Bangkok, 30. marca. AS: V zgornji Birmi ter
v jugozahodnem Junanu so Kitajci po nekajdnev-
nem počitku zopet začeli z ofenzivami. Japonci
napredujejo v treh smereh proti važnim strate-
škim ciljem.

»Sunday Times« se pri pregledu vojaškega
položaja v vzhodni Aziji pritožuje, da Japonci na-
daljujejo z okrepitvijo svojih postojank na tiho-
morskih otokih, v Birmi in na Kitajskem. Po mne-
nju tega lista je položaj Čungkinga zelo težak in
prav imajo tisti vojaški voditelji, ki so v svojih
zadnjih izjavah naglašali, da je vsak, tudi naj-
manjši optimizem neupravičen.

Tokio, 30. marca. AS: Japonski cesarski stan
poroča, da so japonska letala nad Zlatim zalivom
na Novi Gvineji sestrelila 19 sovražnih letal. Po-
topila so tudi neko 8000-tonsko in 5000-tonsko
prevozno ladjo, en rušilec in eno patrolno ladjo.
Pri teh nastopih so se tri japonska letala prosto-
voino vrgla na sovražne cilje. Pri otoku Atsua
(Aleutiški otoki) so Japonci težko poškodovali 2
krizarki ter razne rušilce in jih poglajali v beg
proti vzhodu. Japonska škoda je izredno lahka.
Med 15. in 27. marcem so Japonci potopili tudi
4 sovražne podmornice.

Vis. komisar predseduje seji odbora mestnih podjetij

Ljubljana, 30. marca.

Včeraj ob desetih je Visoki komisar sprejel v vladni palači podžupana dr. Tranchida, predsednika odbora mestnih podjetij, ki mu je predstavil članke odbora, in sicer: vaučilske profesorje dr. Milana Vidmarja, inž. Feliksa Lobeta, dr. Samca ter inž. Kralja; g. Franca Jančigaja, glavnega magistratnega tajnika; inž. Bartla, glavnega ravnatelja združenih podjetij ter obenem ravnatelja plinarne; inženirja Sonca, ravnatelja mestne elektrarne; inž. Kav-

čiča od vodovoda ter inž. Zenka od cestne železnice. Dr. Tranchida je izpregovoril kratek pozdrav ter zagotovil voljo po delu, ki navduhuje vse članke odbora. Ekse. Grazioli je vrnil pozdrav, nato pojasnil naloge, ki so članom odbora zaupane na res delikatnem in važnem področju ter rekel, da bodo gotovo svoje naloge izpolnili. Visoki komisar je nato proučil razna vprašanja, ki se nanašajo na različna podjetja in o katerih so poročali člani.

»V znamenju Osvobodilne fronte«

Dokazila knjiga o grozodejstvih komunizma v Ljubljanski pokrajini

Izšla je sedaj tako potrebna knjiga o smislu, organizaciji in ciljih ter grozodejstvih slovenske Osvobodilne fronte, ki že drugo leto mori slovenski narod.

Zopet divja čez nas umor in požig, zvesta spremljevalca vseh rokovnjačev in tolovajev, ki so našli sedanjí položaj za primeren čas, da nastopijo s svojo brezbožno in protislovensko revolucijo in ugonobe v krvi še to, kar nam je usoda po čudoviti milosti še pustila ob zlomu vojske. Če nam je bilo prizanešeno z vojnimi grozotami v marčnih dneh leta 1941, so nam zdaj vojsko prinesli lastni ljudje, ki so se zbirali v drhali in čete, si nadeli na svoj prapor — tam, kjer je bilo včasih mesto za križ — simbol Antikrista: srp in kladivo, ter si postavilo svoj cilj s pesmijo Mateja Bora:

Razpnite čez ves svet večala!
Vaš Bog so: rop, požig, umor!
Divjajte! Kri je zakrčala!
Glavo je dvignil naš upor!
Hura! Rdeči pionirji!
V temelje, oboke —
hombe, ekraziti!
Jutri — rdeči inženirji,
skozi slavo loke
novi svet graditi!
Partizan,
ruši, razdiraj! Hura!

To je njihova himna in taka so njihova dejanja — in po dejanjih jih boste spoznali! In ta knjiga, ki je sedaj izšla (str. 184, 8 lrt!) je samo zgodovina njihovih zločinov ter dokument, kdo je pri nas začel z vojsko in kdo je izvalil ljudstvo, moril duhovnike, predstavnike slovenskega javnega življenja, najpoštenje ljudi po deželi, vaske župane, veljake in borce Katoliške Akcije ter tako vsilil ljudstvu samooobrambno orožje! Vsa knjiga je strašna in grozotna obtožba tiste izkoreninjenе slovenske inteligence, ki je porodila v svoji zmešanosti in brezbožni pameti zločinsko revolucijo ter ji v zlobi nadela osvobodilno ime, limanice, na katere se je marsikdo ujel. Kdor se ni spregledal doslej te boljševiske in komunistične krvave igre z našim narodom, se mu bodo sedaj odprle oči, da bo sprevlel vso grozo uničenja in strahote tisočev in tisočev mrtvih, ki so padli pod rokami partizanov. In ti jim niso vzeli samo življenja, temveč tudi dobro ime, ime, najožje jim izdajalce! Ta knjiga, ki je zdaj izšla, zgovorno izpričuje zgodovinski zločin slovenskih partizanov nad narodom in več kot 3000 mrtvih, zahrbito umorjenih žrtev priča pred svetom o brezbožni revoluciji brezbožnih zanešnjakov, ki so narod vrgli v prepad in v strahotno vojsko!

V uvodni besedi je jasno določen vzrok slovenske Osvobodilne fronte, ki se je začela javno po vstopu Sovjetske Rusije v vojno z Nemčijo ter na njen poziv, kakor se vidi iz dokumentov njih samih. Začetniki gibanja so bili pred vojno dobro znani slovenski komunisti, mednarodni zločinci in šolanci Kominterne v Moskvi, ki so že prej razdirali bivšo državo ter evropski mir. Njen cilj je uničenje slovenskega naroda, kakor se vidi iz teženj in iz posledice ter tudi že iz vzrokov gibanja, ki so vse drugačni, kakor pa jih kaže lahka krinka. Zato je partizanstvo postalo sovražnik slovenskega naroda št. 1. z vsemi skupinami, ki so se mu pridružile. Nato pa se začne zgodovina tega gibanja: v poglavjih priprava na revolucijo so opisani sklepi komunistične stranke za Slovenijo v sklopu mednarodnega komunizma ter sodelovanja slovenskih vodilnih komunistov za svetovno revolucijo. Portreti teh voditeljev so podani podrobno (Kuhar, Kardelj, Leskošek, Kidrič, Kocbek, Rus, Brleč, Bačler), tako da si vsak lahko predstavi njihovo človeško moralno vrednost, oziroma njihovo zločinsko naravo. In tem ljudem, ki jih je preganjala svetovna policija (tudi levičarske Francije!) so naši zapeljanci zaupali usodo svojega naroda, da so ga mogli pripeljati na rob prepada. Nato je opisan način komunistične propagande, kakor se je postopoma razvijala in organizirala po metodah, ki so danes splošno znane in so uradne metode internacionalne kominterne. In te metode so dosegle višek v načrtnem ubijanju najvidnejših predstavnikov bivšega javnega življenja. Začeli so z Emerjem in šli preko duhovnikov (prof. Ehrlich), industrija (Praprotnik), akademikov (Zupce, Kikej), policijskih uradnikov (Kukovič) in voditeljev mladine (Peruš, Majdič) do najvišjega bivšega predstavnika Slovencev, do bana dr. Natlačenca. Tako so padali vrhovi, dočim je po deželi nastopila rdeča partizanska vojska, ki je uničevala narodno življenje v masah in ubijala ljudi v množicah (čez 3000 žrtev!). Tako druga knjiga govori o tem strahotnem izvojanju komunistične revolucije ter grozotnih dejstev po raznih farah, kjer jih je padlo stotine in stotine. Tu je opisan potek revolucije in nje posledice v stopiški fari, v St. Juriju pri Grosupljem, v Prečni, Ajdovcu, Blokah, Brusnicah, Borovnici, Dobropolju, Dobriču, Dravljah, Velikih Laščah, Begunjah pri Cerknici, St. Jerneju, St. Vidu pri Stični, Mirni peči, Preserju, Rovtahu, Rdniku, Horjulu, Stopičah, Sv. Križu, Šmarju, Šmihelu, Toplicah, Žužemberku, Brezovici, Zaplani, Dragatušu, Stični, St. Joštu. Tu je samo nekaj fara, ki predstavljajo podobe, kakor so se vršile po vseh

Razglas odbora za osuševanje barja

Glavni odbor za obdelovanje Ljubljanskega barja v Ljubljani opozarja prebivalstvo, bivajoče ob ali v bližini glavnih odvodnikov, potokov in jarkov, da ni dopustno odmetavanje smeti, odpadkov in nerabnega materiala v potoke in jarke na Ljubljanskem barju.

Vsa dela očiščenja in trbljenja v teh jarkih ostanejo brez haska, kar je v škodo ne samo barjanskim posestnikom, ampak tudi v škodo celokupnemu prebivalstvu Ljubljane, ki je veliki meri navezana na poljske pridelke istega področja.

Glavni odbor se je odločil, da prepreči v bodoče tako oskodovalne javnih koristi, pri čemer pričakuje sporazumno sodelovanje od strani vsega prebivalstva.

slovenskih krajih, kamor je stopila partizanska noga! Tu so opisane samo žrtve v življenjih, nato pa slede žrtve v materialu; uničevanje sol, gradov (Bokalec), kulturnih spomenikov, predvsem pa gospodarskih poslopj in hiš. Za primer je navedena samo podrobna škoda iz vasi Begunje pri Cerknici, kjer je štiri in pol milijona škodo! Partizani so napravili gotovo preko štiri milijarde škodo na narodnem premoženju! Posebne besede so posvečene podeželskim voditeljem, ki so kot prvi načrtno padali pod krvnikov roko in umirali kot pravi mučeniki za vero in narod (Brule!). 17 duhovniških žrtev dovolj spričuje brezbožni značaj osvobodilne fronte, kljub vsemu krščanskim socializmom in duhovniškemu odpadniku! Posebno veliko žrtev je dala Katoliška akcija. Z grozotnimi slikami so prikazani umori celih družin (Kozina, Mavsar, itd.), otrok itd. ter opisani na podlagi prič in zdravniških komisij naravnost mučeniška mučenja, s katerimi so partizani morili svoje žrtve. To se ne da izbrisati iz spomina našega naroda in taka zločinstva morajo biti mlačevana! Kako grozotna je smrt toliko in toliko najboljših slovenskih ljudi v krinski jami, ki bo za večno ostala v spominu naroda kot primer partizanske peklenške zlobe. Vsa ta zločinstva padejo na odgovornost vodstvom Osvobodilne fronte, kakor se vidi iz fotografij njihovih odredb in dokumentov, ki so ohranjeni. Tako je tu v faksimilu podan ukaz glavnega odbora z lastnimi izvornimi podpisi voditeljev o čiščenju po deželi, dalje pismo glavnega voditelja Kardelja o pobujanju duhovnikov in likvidiranju vseh, ki niso za OF, potem ukazi o likvidaciji 12 dijakov iz verdskega vlaka, o likvidaciji Mire Lampretove in štiri letnega otroka, itd. Komunistični značaj potrjuje dokument dolomitškega odreda, ki zahteva za vse partizane izpit iz komunizma, oziroma smrt za vse, ki niso komunisti. Ohranjen je dokument iz Loske doline, po katerem naj bi partizani pobili po okoliških vaseh preko 500 ljudi! Pisal ga je bivši občinski blagajnik v Starem trgu. Na koncu pa je nekaj »slavnih« partizanskih krvnikov, ki so si stekli svojo slavo s pobijanjem ljudi in likvidiranjem. Odkor govor in dokazuje drogi del knjige, ki sam po sebi prinaša zaključek, kakor ga podaja tretji del na dobri strani: vse to je prisililo narod na samooobrambo. Komunistična revolucija, ki se je začela jeseni 1941 in se razvijala pomladi 1942 ter dosegla višek jeseni 1942, je zdaj v razpadanju ter ji grozi ob samooobrambi naroda, ki je šele ob njenem višku segel po orožju, nagel konec.

V znamenju Osvobodilne fronte smo doživeli Slovenci žalostno revolucijo mednarodnega komunizma, z njo smo preživeli bolezen, ki se loteva načrtno evropskih narodov, pa jo mora vsak preboleti po svoje. Slovenska bolezenska doba je bila kratka, a huda; in tisti, ki je sejal vihar, tudi žanje vihar, ki bo razčistil ozračje slovenskega naroda naših najhujših kužnih mikrobov, zločinskih partizanov, ki so pravi povzročitelji vsega zla, ki ga zdaj trpi naše ljudstvo.

In ta knjiga, ki vsebuje delček našega trpljenja, je zgovern dokaz za njihov zgodovinski zločin, ki je slovenski OF vtisnil neizbrisni znak kajnovskega greha nad slovenskim narodom.

Požar v Knežji vasi pri Dobriču

V naši vasi je na Marijin praznik popoldne ob pol dveh izbruhnil požar, ki je kmalu ob silnem vetru upepelil štirim vaščanom vsa gospodarska poslopja, enemu od teh je zgorela tudi stanovanjska hiša. Kako je nastal požar, se ne ve. Ko bi ne bili v vsej naglici prihiteli na pomoč gasilci iz Občin in Velike Loke, bi pogorela cela vas, kakor leta 1921. Vrlih gasilec najlepša zahvala! Pod vasjo so se tudi kozolci vžgali in do tal pogoreli. Škoda je seveda velika.

Gospodarsvo

Italijansko-slovaški sporazum o zavarovalstvu. Te dni je bila objavljena ratifikacija italijansko-slovaškega sporazuma o italijanskih zavarovalnicah, ki delajo na Slovaškem. Gre predvsem za dve veliki triestinski zavarovalni družbi in družbe, pri katerih sta bili ti dve družbi zainteresirani.

Italijansko drevje za pogozdovanje obal Egejskega morja. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo je zaprosilo italijansko kmetijsko ministrstvo, da naj bi v Bolgarijo slednje poslalo večje količine semen in sadik za drevje, katerega nameravajo posaditi v posameznih krajih ob Egejskem morju. Nasadili bodo drevje že spomladan letos, ko bo vreme za to ugodno.

Nacionalna ustanova za izvoz konoplje. Za predsednika Nacionalne ustanove za izvoz konoplje je bil imenovan dr. Josip Traniello.

Italijanska federacija agrarnih konzorcijs. Namesto odstopivšega predsednika to Federacije dr. Edvarda Moronija je bil imenovan za predsednika nac. svetnik inž. Fabij Allegreni.

Iz italijanske industrije. Pirelli v Milanu je dosegel lani 68.15 (1941 56.93) milj. čistega dobička na glavnico 500 (400) milj. lir. Dividenda ostane neizpremenjena na delnico 14.2%. Ilva, veliko železarsko podjetje bo tudi za leto 1942 izplačevala isto dividendo kot za 1941, t. j. 0.5% dividende na glavnico 1.250 milj. lir.

Tipografija, d. d. Zagreb. Računski zaključek za leto 1942 izkazuje pri glavnici 6 milj. kun čistega dobička 0.35 milj. kun, dočim je izguba za 1941 znašala 1.35 milj. kun, kar je bilo pokrito z rezervnim skladom. Lani pa je bil dosežen dobiček v znesku 0.44 milj. kun, kar služi za kritje prenosa izgube, ostanek čistega dobička pa bo prenesen na nov račun.

Tipografija tekstilij na Madžarskem. Madžarsko industrijsko ministrstvo je zmanjšalo število tipov tekstilij, ki se smejo izdelovati, tako, da bodo od 1. aprila dalje tvornice prodajale samo okoli 30 vrst raznih tipiziranih predmetov.

Ameriški vojni izdatki dosegajo po uradnih podatkih že 253 milijonov dolarjev dnevno.

Ducejeva nagrada dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Hrovatu Antonu in Mariji, Čošnjice 4, občina Zagradec, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Izptiti za podpoveljnike skvader

V telovadnici zveznega poveljstva na Viktorja Emanuela III. cesti in na sedežu oddelka avangardističnih bataljonov v Vegovi ulici so bili izptiti za podpoveljnike skvader v Balili in pri avangardistih.

V obeh prostorih je predaval o razvoju dosejdanega dela zvezni podpoveljnik GILL-a. Tečaj sta trajala tri mesece. Dala sta tečajnikom javno usmerjenost, ki jim omogoča, da morejo odlično izvajati poveljniško nalogo.

Podpoveljnik je čestital voditeljem tečaja za uspešno in umno delo v dobi tečaja. Prav tako je pohvalil številne učence, ki so dosegli stopnjo podpoveljnikov.

Izptiti so se začeli in končali s pozdravom Kralju in Duceju.

Sprememba uradnih ur

Od 1. aprila dalje so uradne ure ob delavnikih za urade Visokega komisarata in drugih pokrajinskih uradov od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30, razen ob sobotah, ko so uradne ure od 8.30 do 13. Ob sobotnih popoldnevih in ob nedeljah ni uradovanja.

Izjema velja za posebne službe, za katere je v veljavi poseben urnik.

Nič ni spremenjeno kar se tiče prazničnih dni, ob katerih uradi ne delajo.

Prevzem odrezkov za racionirana živila

Trgovci in peke opozarjamo, da bo mestni preskrbovalni urad v II. nadstr. Mestnega doma prevzemal odrezke za racionirana živila tako, da pridejo dne 1. aprila na vrsto trgovci s črko A, 2. aprila z začetnico B, 3. aprila z začetnicami C do F, 5. aprila z začetnicama G in H, 6. aprila z začetnicami I in J, 7. aprila z začetnicami Ka do Kl, 8. aprila z začetnicami Km do Kz, 9. aprila z začetnico L, 10. aprila z začetnico M, 12. aprila z začetnicama N in O, 13. aprila z začetnico P, 14. aprila z začetnicama R in S, 15. aprila z začetnicama Š in T, 16. aprila z začetnicama U in V ter 17. aprila z začetnicama Z in Z. — Peki morajo oddati odrezke tako, da pridejo na vrsto peki z začetnicami A do G dne 19. aprila, z začetnicami H do N 20. aprila, z začetnicami O do R 21. aprila in z začetnicami S do Z 22. apr. Kakor doslej, je treba tudi sedaj odrezkom priložiti dva seznama, drugače pa veljajo dotedanja navodila.

Razdelitev premoga in drv

Z dnem 31. marca t. l. zapade veljavnost zimskih nakazil za kurivo, ki jih je izdal Pokrajinski svet korporacij za dobo od 1. oktobra 1942-XX do 31. marca 1943-XXI in se po tem dnevu odrezki navedenih nakazil ne morejo več vnovčiti. Istotako zapadejo in zgubijo veljavnost tudi odrezki, ki so jih stranke izročile trgovcem, na katere dobava do 31. marca ni bila izvršena. Za dobo od 1. aprila naprej bo izdal Pokrajinski svet korporacij nove celoletne nakazilce za kurivo, ki bodo dostavljene stankam na dom odnosno v obratovališče.

Predpisi o proizvodnji in prodaji mila

V »Službenem listu« je izšla podrobnejša odredba Visokega komisarja o proizvajanju in prodajanju mila, ki bomo o njej obširneje poročali v prihodnji številki.

Razpust akademskih domov

»Službeni list« objavlja odredbo, po kateri se razpuščajo Cirilov in Jegličev akademski dom ter Dom visokošol. Imovina društva preide na Vseučiliško pomoč. Razpuščeni sta tudi vodstvi Akademskega doma in Akademskega kolegija. Na čelu obeh je postavljen izredni komisar, inž. Carra, ki je tudi nadzornik Oražnevega doma.

Obvestila Atletske zveze

Službena objava št. 3.

Sestanek direktorija. Dne 31. marca ob 18 bo sestanek atletskega direktorija pri sedežu Zveze. Koledar udeleževanja. K ž objavljenu koledarju je bila dodana naslednja prireditev: »Maj — propagandna tekma za moške.«

Prvenstvo v tekih čez drn in strn. Dne 18. aprila bo priredila zveza pokrajinsko prvenstvo v tekih čez drn in strn, katerega se bodo lahko udeležili atleti vseh razredov, ki imajo predpisano športno dovolilnico. Pravilnik tekmovanja bo objavljen naknadno.

Sodniški tečaj. Podrejenim društvom priporočamo, da uredijo imenike onih članov, ki nameravajo obiskovati sodniški tečaj in da jih spravijo v sklad z določili, objavljenimi v službeni objavi št. 2.

Sportne dovolilnice. Da ne bo zamude pri izstavitvi športnih dovolilnic, opozarjamo vsa društva, da se držijo vseh predpisov, objavljenih v službeni objavi št. 1.

Sporazum CONI-GILL. V zvezi s sporazumom, ki je bil sklenjen med CONI-jem in med Zveznim poveljstvom GILL-a, sporočamo, da GILL dovoljuje, da smejo podrejeni mladeniči v okviru svoje organizacije ustanavljati športne odseke. Za take mladeniče pa veljajo vse obveznosti, ki so zvezane z njih okvirno pripadnostjo GILL-u.

Dr. Kanoni obsojen zaradi partizanstva na 30 let

Organiziral, vodil in podpiral je komunizem kot šef-primarij umobolnice na Sludencu - Izgovarjal se je na dr. Hribarja in na lastno nepristevnost!

Pred vojaškim vojnim sodiščem XI. armadnega zbora, oddelek Ljubljana, je bila včeraj, 29. marca, popoldne in popoldne glavna razprava proti šefu-primariju umobolnice na Sludencu dr. Kanoniju. Z njim so bile soočene še nekatere druge osebe. Obtožnica je dr. Kanonija obtožila zločinov organiziranja in podpiranja komunističnega partizanstva. Proti njemu je preiskava, ki se je vodila zelo obsežno in natančno, zbrala obširen obremenilni material. Prvotno je bila razprava določena že za 23. marca, a je bila preložena na predlog zagovornikov. Včerajšnja razprava je začela ob 9 popoldne, je trajala celo dopolne in pozneje, ko je bila popoldne prekinjena, od 16 naprej do večera.

Dr. Kanoni je skušal zanikati krivdo, ali jo vsaj zvaliti na druge faktorje, ki naj bi bili nanj pritiskali. Glavni in bistveni očitki je bil v tej smeri, da je dr. Kanoni organiziral, vodil in podpiral partizanstvo ne samo v bolnišnici, marveč tudi izven nje v tako imenovanem vrškem sektorju OF. Obramba je skušala na drugi strani dr. Kanonija predstaviti kot človeka

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

»Prodati ga? Mislite torej, da bi mogla prodati to vozilo, da bi mogla biti zadovoljna, videč tuje ljudi v tem vozilu, ki ga je moj mož kupil le zame? Nikdar nisem mislila na to, da bi ga prodala. Pač pa ga podarim vam, ki znate ceniti lepe stvari!«

Ta stara gospa popolnoma sama v sijajni hiši, sredi dragocenege porcelana, starega pohištva in svojih spominov, je čutila potrebo po razumevanju, po malo srčni dobroti in ko jo je našla, se ji je zdelo kot prileten izvir sveže vode v pušavi in čutila je potrebo, da to povrne s Packardom.

Nek arhitekt se je podal skupaj s slavnim pravnikom na deželo, da bi napravil načrte za izboljšanje njegove vile. Nekega dne mu je med razgovorom dejal: »Vem, da imate čudovite pes in da ste že nekaj kratov dosegli prvo nagrado na pasjih razstavah.« »Prav res,« je vzkliknil pravnik v veselju. »Ali si hočete ogledati pasje kolibe?« In več ko eno uro je razkazoval arhitektu svoje živali in nagrade, ki jih je dobil na različnih pasjih razstavah. Končno mu je dejal: »Če se ne motim, imate sinčka; morda bi mu ugajalo imeti majhnega kučka?« Enega vam podarim.

In tako je arhitekt postal lastnik psa, ki je veljal več sto dolarjev in to zgolj zaradi tega, ker je izjavil svoje odkritosrečno občudovanje nad lepimi živalmi njihovega lastnika.

Tudi Jurij Eastman, glavni iznajditelj posebno vrste filmskega traku, eden najbogatejših na svetu, je čutil potrebo pohvalne besede, kakor sleherni smrtnik.

Zgled: Eastman je ravno gradil gledališče v spomin svoje matere. Neki Adamson bi mu rad dobavil sedeže. Šel je zato k Eastmanu, da bi dobil koncesijo. Še preden pa je vstopil v njegovo sobo, ga je tajnik opozoril: »Vem, da vam je zelo veliko do te koncesije, toda opozarjam vas, storite tako, da bo gospod Eastman izgubil čim manj časa. Dovolj bo pet minut, da mu poveste, kar hočete, potem pa zbogom!« Adamson najprej Eastmana pozdravi, nato mu pa reče: »Medtem, ko sem čakal na sprejem, sem občudoval vašo študijsko sobo. Krasna! Mislim, da pride človeku v takem prostoru sama po sebi volja za delo.« Eastman odgovori: »Krasna, kajne? Spominjam se, da sem bil zelo navdušen zanj nekoč, zdaj imam pa toliko skrbi, da ne morem misliti več nanjo.« Adamson pogleda na nek vložek ter reče: »Angleška hrastovina, kajne?« So zelo različne od francoske.« — »Da, zbral mi jo je nalašč prijatelj, ki je specialist za fin les.«

Oba sta tako med kramljanjem obšla sobo ter proučevala opravo Eastman začne nato govoriti o lastnih dobrotah in ustanovah, ki jih je ustanovil, da bi olajšal človeško gorje. Adamson mu čestita ter ga mnogo sprašuje o začetnih letih njegovega dela, letih, ki so bila zanj težka in naporna. Eastman mu nato obširno govori o svoji nesrečni mladosti, o materi vdovi, o revščini, ki ga je toliko in toliko let zasledovala. Govori mu tudi o svojih poizkuhih na polju fotografije itd. Adamson je prišel k Eastmanu ob desetih in petnajet minut in bi moral oditi že čez pet minut. Dve uri sta minili in bil je še vedno pri njem.

Končno je Eastman dejal: »Ko sem se zadnji krat mudil na Japonskem, sem kupil vrtno stolo, ki pa so jo precej prišli ob barvo in sem jih zato sam prebarval. Pridite v mojo hišo in boste nadzorovali moje delo.« Bili so to stoli, ki so veljali malenkost denarja, a Eastmanu so bili dragi, ker jih je sam prebarval.

Naravno je, da je Adamson uspel v dobavi sedežev za gledališče in od tedaj sta oba moža postala tudi intimna prijatelja.

Zakaj pa ne bi takoj v svoji hiši poskusili z odkritosrečno in brezpopojno pohvalo? — Tako malo truda je treba, če hočete biti prijazen in ljubezniv. Gotovo vam je vaša žena bila zelo všeč, če ste jo poročili. Koliko časa že niste pohvalili njenih čarov? Pomislite malo!

Ko pride do sklenitve zakona, dajtejo nevesti tisoče nasvetov, a prav toliko bi jih bil potreben tudi ženin.

Pred zakonom hvalimo neko žensko iz naklonjenosti. V zakonu bi jo morali hvaliti iz potrebe in zaradi lastne koristi.

Zakon je šola visoke diplomacije.

Če ga hočete preživeti lepo, gospodje soprogi, nikdar ne vzporejajte načina, s katerim gospodinji vaša žena, z načinom vaše matere. Naprotito: delajte ji poklone in čestitajte ji odkritosrečno; recite ji, da ste poročili žensko, ki je edina znala združiti lastnosti Minerve in Venera z lastnostmi zgledne hišne gospodinje. Čeprav je zrek črtd kakor podpat in kruh zažgan, se nikar ne pritožujte. Kvečjemu smete pripomniti, da obeh ni dosegel običajne višine njenih sposobnosti in izurjenosti; bodite uverjeni, da se bo do skrajnosti potrudila, kako bi obdržala o sebi dobro mnenje.

Ali hočete vedeti, na kak način se zalubi v vas kak ženska? Povem vam to skrivnost. To zelje ni zrastle na mojem zelniku. Slaven babjek, ki je zavojčlil arca in denarnice kar tri in dvajsetih žensk, je na vprašanje, na kak način se je povzpelo do tega uspeha, odgovoril: »Nobene metode ni za to: zadostuje navesti žensko do tega, da govori o sebi!«

Ista tehnika dosega čudovite uspehe tudi pri moških.

.....

manj prištevitega, zato kazensko neodgovornega za svoja dejanja. Dr. Kanoni se je tudi izgovarjal na dr. Hribarja, češ da je bil pod njegovim pritiskom in sugestijo. Priznal pa je na razpravi, da se je drugače zavedel velike dalekočnosti dejanj. Kakor mnogi zločinci se je on zatekel tudi k izgovoru duševne razklastnosti. Na podlagi izvedenega dokaznega postopanja je vojaški vojni sodišče dr. Kanonija spoznalo za krivega in ga obsodilo zaradi organiziranja in podpiranja komunističnega partizanstva na 30 let težke ječe. Razprava je bila v nekdanji porotni dvorani in javna.

Znano je, da je bila umobolnica na Sludencu dolgo časa zbiralnišče, skrivališče in organizatorno središče komunističnega partizanstva. Nekateri zdravniki so mislili, da bodo mogli pod plašč svojega poklicnega dela skriti zločinsko podpiranje in organiziranje komunizma. Nepremišljenost in brezvestnost njihovih dejanj je ljudstvo občutilo v strašnih posledicah. Javnost zato jemlje z zadoščanjem na znanje, da se krivci tolikega gorja primerno kaznujejo.

Drobne novice

Prihodnja sobota je spet prva sobota v mesecu. Verniki se pozivajo, da se še z večjo vnemo in v večjem številu udeležijo vseh pobožnosti.

Koledar

Sreda, 31. suša: Gvidon, opat; Modest Krški, škof; Balbina, devica.
Četrtek, 1. aprila: Venancij, škof in mučenec; Hugon, škof; Teodora, mučenica.

Zgodovinski paberki

31. suša:

1. 1596. se je rodil v La Haye na Francoskem René Descartes (Cartesius). Šolal se je pri jezuitih v La Flèche, služil kot častnik pod Tilijem v 30 letni vojni. Po daljšem popotovanju se je po letu 1629. naselil na Nizozemskem in živel samo za znanost. L. 1649. je odšel v Stockholm, toda ni mogel prenesti ostrega severnega podnebja ter je leta 1650. umrl; pokopan je v Parizu. Descartes je začetnik nove filozofije; temelje, ki jih je dal on tako v vsebini kot v obliki, je preko Kanta obrnila do najnovejših dob; oče moderne spoznavne kritike, odločen metodik in raziskovalec. V nasprotju s sholastiko, ki izhaja iz objektivnega sveta, je začel Descartes z metodnim dvomom nad vsem in naslonil vsa razmišljanja na samo sebe se zavedačo zavest (Cogito, ergo sum). Pomemben je tudi kot matematik, vpeljal je koordinatni sistem in ustvaril tako kažipot analitični geometriji; našel je novo rešitev enačb četrte stopnje in vpeljal črke x, y, z za neznanke —

1. 1722. se je rodil v Rohramu Frane Joseph Haydn, starejši izmed dunajskih glasbenih klasikov. Njegova neizčrpna umetnost je izraz nekdanje avstrijske pobožnosti, veselosti in navezanosti na naravo. Izvor njegovi glasbi moramo iskati na nemško-madžarski meji, kjer se zlivajo narodne pesmi treh ljudstev. Nemcev, Madžarov in Slovencev. Umrl je na Dunaju —

1. 1727. je umrl v Kensingtonu pri Londonu Isaac Newton, fizik, matematik in astronom, eden izmed največjih znanstvenikov vseh časov na prirodoslovnem polju. Njegovo glavno delo je postavitev zaključnega sistema mehanike in odkritje gravitacije, na kateri sloni ves sistem nebesne mehanike. Udeleževal se je tudi na polju optike —

1. 1814. so združeni Avstrijci, Prusi in Rusi zasedli Pariz; Napoleon, ki je prišel mestu prepozno na pomoč, ga je hotel sedaj s silo osvoboditi, toda vojska ga ni hotela ubogati, zato se je čez nekaj dni odpovedal prestolu in se po sklepu zaveznikov umaknil na otok Elbo.

Novi grobovi

† Kaplan Čater Anton. V nedeljo, 21. marca, je bil v St. Juriju ob juž. žel. pokopan preč. gospod Čater Anton, ki je po dolgem trpljenju prečisan umrl pri svojih starših v 46. letu starosti. Služboval je kot kaplan v Kamnici pri Mariboru in v Sv. Križu pri Rogaski Slatini. Bog mu bodi plačnik!

† Dr. Miroslav Škof. Iz Rajhenburga je došla nepričakovana žalostna novica, da je umrl 12. marca v krški bolnišnici po kratki bolezn. gospod dr. Miroslav Škof, okrajni zdravnik v Rajhenburgu. Pokrivalovala, priljubljenega in uglednega zdravnika, dobrotnika bolnikov in revežev ohranimo v najlepšem spominu.

Naj rajnima sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Dolgočasni so večeri brez prijetne glasbe!

Veliko izbiro lepih gramofonskih plošč, drobnih gramofonov, prvostinskih klavirskih in diatoničnih harmonik vseh vodilnih tovarn, dobite v veliki izbiri samo pri

Everest

Prešernova ulica 44

Oglejte si jih neobvezno

Z Vrhniko

Zahvala vrhniškega županstva. Rodbina Kunstel z Vrhniko je darovala za občinske reveže na Vrhniko znesek 1000 Lir mesto venca na grob blagopokojnemu dr. Tomišku, odvetniku iz Ljubljane, za kar se županstvo imenovani rodbini toplo zahvaljuje tudi v imenu podpiranih.

Drobna ljubljanska kronika

Koncerti solistov v frančiškanski cerkvi. V nedeljo 4. aprila bo na pol 7 zvečer slišali na solističnem koncertu v frančiškanski cerkvi izbrana dela naših skladateljev: Kimova, Maza, Premra in Tomca. Izvajali bodo posamezne točke tega koncerta dobro poznana pevca gđ. Nasa Kristanova in g. Tona Petroviča ter priznani organist fr. Kanizij Friclej. Mnogo udeležencev akademskih službe bože si je že večkrat želelo slišati prvo pevko tega zbora s kakim daljšim sporedom; tej želji bo prav gotovo ustregla v njenem poslednjem koncertu. Prav gotovo ne bo nič zaostajal g. Tona Petrovič, ki ga poznamo že s preminulih koncertov in nastopov v operi in o katerem tudi vemo, da ne odpove, čeprav mora večkrat kar iznenada prevzeti nelahke točke. Že prva vest je vzbudila živo zanimanje za ta koncert, vstopnice pa bodo v predprodaji šele v četrtek na frančiškanski porti.

Kmetova ljubzena do zemlje je osnovni motiv Velikonjeve igre »Višarska polena«, včasih pa je tudi vir sovrastva in strasti. Vsak boj pa utihne v njenem poslednjem dvobiju, ki s svojo nespremenljivostjo dvobiju, da duše od zemlje k njenemu Stvarniku. Življenje na tej naši zemlji je pesniško, ki jih sni Velikonja v »Višarskih polenih«, ki jih v nedeljo uprizori Rokodelski oder.

Spored violinskega koncerta, ki ga bo izvajal virtuos G. Ciompi v ponedeljek 5. aprila ob pol 7 zvečer v veliki filharmonski dvorani: 1. Vivaldi: Koncert v D-duru op. 3, št. 9 (Poslednji); 2. Bach: Claccona; 3. Beethoven: Kreutzerjeva sonata op. 47; 4. Principi: V grozljivih Renona; 5. Chopin: Nokturno (poslednje); 6. Scarlatti: Sonata; 7. Bagatela v romanskem ljudskem slogu; 8. Paganini: Palčki. Na klavirju se spremlja virtuos mojster F. Verganti. Violinski vir-

— Mesečna rekolekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 2. aprila. Popoldne od 4 do 5 skupna adoracija, nato premišljevanje in predavanje. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski gg. duhovniki v ljudo vabljeni. — Vodstvo.

— Rekolekcija za gospe in matere bo v Lichtenurnu v sredo 31. marca ob 4 popoldne in v četrtek, 1. aprila ob 8 zjutraj z nagovorom ter skupno sv. mašo in obhajilom. Prisrčno vabljeni.

— Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost jutri, 1. aprila, v uršulinski cerkvi. Ob pol šestih bo prva sv. maša, ob

V dveh mesecih se lahko naučite sami doma tuih jezikov, če se boste poslužili metode slovitih profesorjev.

Jezikovni tečaji teh profesorjev so posneti na gramofonskih ploščah »Lingua-phone« in sicer za italijansko, nemščino, angleščino, francoščino, španščino itd.

Ogled je neobvezen, dobite jih le, dokler zaloga traja pri

Everest

Prešernova 44

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

24. obletnica ustanovitve fašizma. V torek, 23. marca smo praznovali 24. obletnico, kar je bil v Milano ustanovljen prvi fašio. Kakor v vsej državi smo tudi v našem mestu pomembni jubileji slovesno obhajali. Vrhunec praznovanja je pri nas tvorilo svečano zborovanje, ki se je ob treh popoldne vršilo v bogato okrašeni veliki dvorani Verdijevega gledališča. Dvorana je bila nabit polna najodličnejših zastopnikov strankinih organizacij in vseh oblasti z g. prefektom na čelu. Slavnostni govor je imel general Evgen Coselchi, ki je nalašč za to slovesno priliko dospel k nam. Njegova izvajanja so žela navdušeno odobravanje.

Z Gorenjskega

Smrt zglede matere. V Pecačici pri Brezjah na Gorenjskem je dne 14. marca t. l. umrla pri sinu Jakobu Langus Neža, Zadnecova mama, v 85. letu starosti. Bila je to sveta žena, polna resnične preprostosti, žive, neomajne in dejavnostne vere, kakršnih ima današnji čas zelo malo. Imela je dvajset otrok, od katerih so tri hčerke misijonarki v misijonarskih deželah, sin Jože je v Ljubljani magistratni ravnatelj, priznan organizator in ljudski govornik, hčerka Polona je prav do pred vojne snalažila brezjansko Marijino cerkev. Poleg lastnih dvajsetih otrok je vzgajala še trinajst tujih otročičev in begunčkov iz prve svetovne vojne. Bila je vsem svetel vzgled nedopovedljive priidnosti, čudovite vztrajnosti in potrpežljivosti, bila je žena molitve. Vsako nedeljo je šla dvakrat k sv. maši kljub oddaljenosti doma od cerkve, kljub tako veliki družini in vsemu gospodinjstvu. Iz cerkve je šla skoraj vedno sama in se je izogibala družbe, da je lahko molila sv. rožni venec. Pri vsem tem pa ni bila vase zaprta in čemerna, nasprotno, v družbi je bila vedno vesela in nasmejana. Ni spekla peke kruha, da ne bi nekaj dela revežem, ki so imeli pri njej posebno zatočišče. Kakor je bilo njeno življenje težko, polno skrbi, dela in trpljenja in celo stradanja, je bila njena smrt lahka in še lažji prehod iz solzne doline k Bogu, plačniku svojim dobrim in zvestim ter stanovitim. Priporočamo jo v molitve. Naj uživa večno plačilo za vse neštete dobrote.

S Spodnjega Štajerskega

Teden nemške mladine v Celju. Glavna prireditelj v tednu nemške mladine v Celju je bila v četrtek, ko je bil prirejen v Nemškem domu roditeljski večer, ki mu je prisostvoval med drugimi tudi zvezni mladinski vodja Schlicher.

Prvi nastop gledališke družine v Laškem. V okviru Heimabunda je bilo v Laškem kot deseto v celjskem okrožju ustanovljeno gledališko društvo, ki je v razprodani dvorani prvič nastopilo z Anzenbergerjevo igro »Slaba vest«.

Pomoč za tuberkulozne je bila z odredbo šefa civilne uprave raztegnjena tudi na Spodnje Štajersko.

Avtomobilska nesreča. Na Jožefovo opoldne je s Pobrežja pripeljal osebni avtomobil in se z vso silo zaletel v zadnji del težkega tovornega avtomobila, ki je vozil v smeri proti pokopališču. Po naključju je šofer ostal nepoškodovan, čeprav se je prednji del osebnega avtomobila popolnoma razbil.

Šestih sv. maša z blagoslovom za žive in rajne člane bratovščine. Udeleženci imajo ta dan polni odpustek. Vabimo k obilni udeležbi.

— Zahvala. Ob žalostni smrti našega dragega sina in brata Jožeta Judniča, ki ga je smrt v tako zgodnji mladosti iztrgala iz naše družine, izreka iskren Bog plačaj vsem, ki so kakor koli počastili njegov spomin z molitvijo, venci ali ga spremljali v Dvoru na njegovi zadnji poti, zlasti č. duhovščini, in ga še nadalje priporoča v molitve — Družina Judničeva.

— Razstava sodobne slovenske knjige priredi v svoji prodajalnici Pred Škofijo 5 LJUDSKA KNJIGARNA v nedeljo, dne 4. aprila. Razstava bo odprta od 9 popoldne do 5 popoldne. Ob 11 bo o najnovejših slovenskih knjigah govoril urednik dr. Tine Debeljak. Nato bodo iz svojih del recitali sledeči avtorji: Jože Dular (pesmi), Janez Jalen (odlomke iz II. dela Bobrov), Jože Krivec (iz knjige Dom med gorami), Janko Kociper (iz romana Gorice), Severin Šali (pesmi). — Ker bo to res lep in kulturno pomemben dogodek, priširno vabimo vse ljubitelje lepe knjige. — Ljudska knjigarna v Ljubljani, Pred Škofijo 5.

— Pomladansko deževje je začelo. V ponedeljek je začelo še nekoliko silneje deževati. Z malimi presledki je deževalo ves dan in ponoči. V torek zjutraj in dopoldne je dež postal gostejši in močnejši. To pomladansko deževje, ki je enakomerno, je ugodno za polja, posebno ugodno je za kaljenje raznih, že vsejanih semen. Ljudje so zlasti vsadili zgodnji grah, čebulček, česen, razne solate in drugo povrtnino. V ponedeljek je bila najvišja dnevna temperatura za nekaj stopinj nižja od prejšnjih dni in je dosegla +10.4° C. V torek je bil jutranji temperaturni minimum + 6.8° C. Temperatura pada, a zračni tlak se dviga. Barometer se je včeraj dvignil na 764.5 mm. Stanje vode je bilo letos že zelo nizko. Ponokod niso mogli mletti zaradi prenizke vode.

Iz Hrvaške

Predavanje o Furlaniji. V soboto teden je predaval v Zagrebu prof. dr. Alessandro Vigevani o italijanski pokrajini Furlaniji in njenih najzanimivejših življenjskih pojavih. Furlanija je predavateljeva ožja domovina. Pod okriljem Ljudske univerze prirejeno predavanje je vzbudilo med Zagrebčani veliko zanimanje.

Zdravstvena statistika. Zagreb ima 7 bolnišnic in zdravstvenih zavodov, 164 zdravnikov, 3012 bolniških postelj, nad 30 lekarn ter 229 lekarnarjev in njihovih sotrudnikov. Vsa Hrvatska ima 439 zdravstvenih ustanov, 502 zdravstveni občini, 267 zdravnikov teh občin, 20 zdravstvenih zavodov in domov narodnega zdravja, 54 zdravstvenih postaj, 29 protimalarijskih ustanov, 33 antirabijskih, 20 antituberkuloznih, 25 antituberkuloznih, 135 antiveneričnih, 17 bakteriološko epidemioloških in 15 kemijskih ustanov, 47 kopalšč, 42 šolskih poliklinik, 24 ustanov za zaščito otrok in mater, 5 dečjih kolonij, 12 sanitarno tehničnih ustanov, 11 ustanov za splošno ambulantno delo in 21 drugih v zdravstveno široko spadajočih ustanov.

Iz Srbije

Govor ministrskega predsednika Nedića za obletnico pakta. 25. marca zvečer je govoril v srbskem radiu ministrski predsednik Nedić in obravnaval podpis pakta 25. marca in usodne dogodke 27. marca 1941. Med drugim je izrekel deset obtožb proti Angliji, proti pučistom in proti jugoslovanski vladi ter jim očital, da so grobokopi Srbije, srbskega ljudstva in srbskih otrok. Obtožil jih je: 1. zaradi puča 27. marca 1941, ki je bil zarota proti obstoju lastne zemlje in naroda; 2. zaradi tega, ker niso sprejeli pakta s 25. marca, čeprav ni ta Jugoslaviji garantiral samo miru in varnosti, ampak tudi celotni državi svobodo, ljudstvu pa mirno življenje. Vse to so uničili po židovskem geslu: raje vojno kakor pakt; 3. da so domovino pahnili v vojno na ljubo tujcem in nato bojazljivo zapustili bojišče; 4. da so najprej ukazali armadi brezpogojno kapitulacijo, jo pa nato preko londonske radijske postaje pognali v zločinsko pustolovstvo, kar je nedolžno srbsko ljudstvo drago plačalo; 5. da so 22. junija 1941 podpirali komunistični upor v Srbiji in da so nesramno zapeljali ljudstvo; 6. da so po zaukazani brezpogojni kapitulaciji iznašli nekakšno vrhovno poveljstvo v domovini in nekega Draža Mihajlovića, da so objavljali napredovanja upornikov in njihova odklona, da so hujskali na upor in v srbskem ljudstvu ustvarili zmedo; 7. da so bili najprej za Mihajlovića in sedaj proti njemu s komunisti, zdaj za Angleže in Amerikance, zdaj za boljševike, nikdar pa ne za Srbe in njihovo politiko; 8. da celo po dveletni porazni bilanci njihovega blaznega udejstvovanja še naprej hujskajo in ljudstvo podpirajo k uporu, kakor da bi imeli željo, da Srbijo izbrisejo; 9. ker takimenojena jugoslov. vlada v Londonu molči kot riba in dopušta, da srbskemu

Trije zlati laski deda Vseveda

Spisal K. J. Erben — Risal Ivan Romih

KO PRIDE DO SVOJEGA GRADU, MU POVEDO Z VELIKIM VESELJEM, DA SE MU JE RODILA PONOČI KRASNA HČI, BILO JE VPRAV TO NOČ, KO JE KRALJ GLEDAL PRI OGLARJU TRI ROJENICE.

KRALJU SE POMRACI ČELO, POKLICE SVOJEGA SLUŽABNIKA TER MU REČE: »POJDI TJA V GOZD! V KOČI STANUJE OGLAR; ON NAJ TI DA MALO NOVO-ROJENO DETE. VZEMI GA IN NA POTI NAZAJ GA UTOPI V VODI. AKO GA NE UTOPIŠ, BOŠ SAM PIL VODO!«

Ljudstvu v njenem imenu govore krščeni in nekrščeni govorniki ne Srbi, nekakšni Harrisoni, Erdodiji, slabomni častniki, pučisti, ki za klavno pridobljene položaje nesramno predajajo kri lastnega naroda; 10. ker takimenojena jugoslovanska vlada v Londonu z nobeno besedo ljudstvu ni povedala naj miruje in naj se ne pusti speljati glasovom boljševiških rabljev. Ob koncu je ministrski predsednik dejal srbskemu narodu: »Vojna lahko še dolgo traja in srbski narod je navezan sam nase. Da si bo pridobil dostojno mesto v Evropi, mora hrabro prenašati posledice vojne in podpirati fiste, ki žrtvujejo svoje življenje za obrambo Evrope pred rdečo nevarnostjo.«

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 4. aprila, ob pol 6 popoldne: igra iz kmetijske življenja »Višarska polena«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predstave od 10-12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrkova 13-1, desno.

FRANČISKANSKI ODER. Nedelja, 4. aprila, ob 5 popoldne: »Zmaga luči«, misterij. Krstna predstava. Vstopnice dobite od četrtka dalje v trgovini Štiligoi in na dan predstave pri blagajni frančiškanske dvorane.

RADIO. Sreda, 31. marca: 7.30 Operna glasba — 8. Napoved časa, poročila v italijanski — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Operna glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski — 13.12 Simfonična glasba — 13.25 Orkester pesni vodi dirigent Angelini — 14. Poročila v italijanski — 14.10 Poročila in napovedi — 14.30 Koncert tenorista Antona Sladoljeva — 15. Poročila v slovenski — 17. Napoved časa, poročila v italijanski — 17.15 Koncert violinista Alberta Dermalja — 17.45 Pisana glasba — 19. Govorimo italijansko, ponudbe prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Laska glasba — 20. Napoved časa, poročila v italijanski — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.40 Radio za družino — 21.15 Dvnet Beethovenovih simfonij. Drugo simfonijo vodi dirigent Igor Markevič — 21.50 Predavanje v slovenski — 22.10 Pesmi za vse okuse vodi dirigent Segurini — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaska cesta 48.

Cetrtek, 1. aprila, ob 17.30: »Prava ljubzena«.

Red Cetrtek.

Petek, 2. aprila, ob 15: »Kralj na Betanjo«.

Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Sobota, 3. aprila, ob 17.30: »Jesens, Zaližane«.

cene od 15 lir navzdol.

Poizvedovanja

Moški dežnik sem pozabil v soboto 29. t. m. na klopi v Tivoli glavni dvorci. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi pri vratarju Ljubljanske kreditne banke.

Z aprilom novi roman!

Vse čitatelje »Slovenca« opozarjamo na naš novi egiptovski roman

»Čaša egiptovskega podkralja« izpod peresa U. Mionija.

V vem romanu je sestro in živahno besedo prikazana zgodba egiptovskega podkralja Jožefa in njegovih bratov. Živahno je opisana doba znanih »sedem debelih in sedem suhih let«. — Zanimiv je razplet dogodkov tedanje dobe, ki prevzamejo bralca tako, da nestrpno pričakuje nadaljevanja vse do konca. Prepričani smo, da bo ta naš roman pomnožil število »Slovenca«-vih naročnikov.

Gledališče

Opera:

Sreda, 31. marca, ob 17: »Evgenij Onjegin«.

Red Sreda.

Cetrtek, 1. aprila, ob 17: »Thais«. Izen.

Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 2. aprila, ob 17: »Zemlja smehljajna«.

Izen. Cene od 28 lir navzdol.

Sobota, 3. aprila, ob 17: »Evgenij Onjegin«.

Red B.

Drama:

Sreda, 31. marca, ob 17.30: »Mirandolina«.

Red A.

Ljudje polagali primerno važnost na časopisni oglas ob priliki prodaje nepremičnin. Najstarejši objavljeni oglas o prodaji nepremičnine je naš on, ki je bil leta 1797 objavljen v »Vodničevem« ljubljanskem »vievahu«. Takrat je »vističevalec« novico poizvedal na prodaj »eno dobro zidano, ne lepin kraji ležečo hišo, ki nese letniga čišča ali najema 248 fl.«

Zanimanje za mineralne vode. Pred to vojno je Ljubljana zaužila sicer znatno količino brezalkoholnih pijač, zlasti mineralne vode. vendar v primeri s sedanjim konzumom manj. Medtem ko je prej zunanja letna poraba mineralne vode v Ljubljani povprečno 220.000 litrov letno, znana sedaj povprečno okoli 400.000 litrov in še narašča. Vzrok je predvsem v manjšem konzumu alkohola in pa tudi v tem, ker je mineralna voda izvrstnega dodatka k hrani ter olajšuje prebavo, zlasti sedaj pomlad. Po vsaki hrani namreč požre mineralne vode prijetno učinkuje, enako tudi kot dodatek k drugim pijačam. Vsa mineralna voda, ki jo Ljubljana sedaj zauživa, prihaja k nam iz Italije ter je prav dobre kvalitete. Kakor vidimo torej, Ljubljanci in tudi okoličani prav pridno segajo po tej osvežujoči pijači.

tuoz G. Ciompi je velik mojster na svojem instrumentu, ki uživa med violinisti velikega formata umetniških sloves. Predprodaja vstopnic za ta koncert se bo začela danes v knjigarni Glasbene Matice. Podrobnosti sledi.

»Zmaga luči, misterij, spisal g. Milan Stribinski, v nedeljo ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani. Zanimanje za to krstno predstavo je veliko, zato si preskrbite vstopnice pravočasno v predprodaji v trgovini Štiligoi, od četrtka dalje.

Zivahnost na nepremičninskem trgu. V zadnjem času je opažati na nepremičninskem trgu posebno veliko živahnost. Ogromno je ponudb, nekoliko manj pa interesov. Je pa še vedno mnogo kupecv, ki skušajo svoje denarne zaloge investirati v nepremičnine. Napredaj je izredno mnogo starih in novih hiš, vil in malih hiš na periferiji, kakor tudi manjših stavb in drugih zemljiških parcel. Poznavalci razmer zatrjujejo, da je v Ljubljani na prodaj splošno veliko nepremičnin v skupni vrednosti do 30 milijonov lir. V prvem četrtletju je bilo letos zaznamovanih do 250 velikih in malih hiš, ko je bilo prodano nepremičnin za približno vrednost 20 milijonov lir. Da je res veliko nepremičnin v Ljubljani na prodaj, kažejo tudi mnogi oglasi po časopisih. Zanimivo pa je, da so že davno pred 100 leti,

S. S. VAN DINE:

32

Umorjeni Kanarček

»Priznam,« je dejal, »da si s to metodo že imel uspehe. Mislim pa, da je v tem primeru tvoja psihološka metoda popolnoma odveč. Zločin je preveč vsakdanji. Zda potrebuje samo še dokazov. Teorije so popolnoma nepotrebne. Če bi ne bili časniki spetli okrog tega zločina cellega romana, bi ga občinstvo že davno pozabilo.«

»Če si popolnoma prepričan o tem,« je resno odvrnil Vance, »tedaj se ti za ta primer ni treba več zanimati, ker ne boš imel uspeha. Domnevaš, da gre za čisto navaden zločin. Jaz pa sem prepričan, da je bil ta zločin tako spretno vprizorjen, kakor malo kateri. Veruj mi, da ga nikakor ni izvršil navaden zločinec. Človek, ki ga je pripravil in izvršil, ima nenavadne duševne sposobnosti.«

Vancejeve besede so bile tako prepričevalne, da se Markham ni upal več norčevati iz prijatelja, ampak ga je samo vprašal z ironičnim nasmehom:

»Povej mi torej, kako si prišel do tako fantastičnega zaključka?«

»Prav rad,« je odvrnil Vance in se ozrl za oblaki dima, ki so se dvigali proti stropu.

»Dobro veš,« je začel s svojim brezbrzišnim glasom, »da ima vsaka umetnina neko lastnost, ki jo krili imenujejo zagon, to se pravi navdušenje in spontanost. Kopija nima tega svojstva; je preveč popolna, preveč skrbno narejena, pre-

več natančna. Celo ljudje, ki se malo razumejo na umetnost, bodo opazili gotove nedostatke na Botticelijevih ali Bubensovih delih. Na originalih so ti nedostatki brezpomembni. Tisti pa, ki kopira, se jih izogiba in si prizadeva, da zvešča posnema original do zadnje podrobnosti. Umetnik pa si je v svesti svoje stvariteljske moči in se zato ne zmeja za tako natančnost. In prav tukaj je razlika. Nihče ne more posnemati navdušenja in spontanosti originala. Naj bo kopija še tako popolna, je med njimi in originalom veličanska psihološka razlika. Iz kopije odseva skrajna natančnost, zavest in pedantnost... Me razumeš, dragi Markham?«

»Zelo poučno je tvoje razpravljanje, dragi učitelj.«

Vance se je smehljaje priklonil in nadaljeval: »Zdaj pa si oglejmo umor gosposke Odell. Ti in Heath trdita, da gre za navaden nizkoten in brutalen umor, brez domišljije. Medtem ko sta vidva s Heathom iskala sledove, sem jaz proučil vso zadevo s psihološkega stališča. Spoznal sem, da to ni pravi roparski umor, ampak samo zvest posnetek, ki ga ni izvršil spreten vlomilec, ampak nenavadno nadarjen in sposoben posnemalec. Priznam, da je zares spretno zasnovan. Vse je preveč natančno in popolno, da bi moglo biti pristno. Prepričan sem, da je le posnetek, ne pa originalno delo.« Umolknil je in pogledal Markhama. »Upam, da se pri tej moji razlagi nisi preveč dolgočasil?«

»Le nadaljuj,« ga je vzpodbudil Markham. Iz naglasa, s katerim je izgovoril te besede, sem spoznal, da ga Vancejeva razlaga silno zanima.

»Kar se dogaja v umetnosti, se uresničuje tudi v življenju,« je nadaljeval Vance. »Vsako člo-

veško dejanje nosi pečat iskrenosti ali potvorbe. Poglej na primer dva človeka, ki josta pri isti mizi. Oba enako držita nož in vilice in delata iste kretnje. Čeprav pozore opazovalec ne more točno povedati v čem se oba razlikujeta, bo vendar mogel takoj povedati, kdo izmed obeh ima pristno vzgojo in kdo si le prizadeva, da bi posnemal.«

Puhnil je velik oblak dima proti stropu in se še bolj udobno vsedel v naslanjač.

Kakšne so značilnosti navadnega roparskega umora? Brutalnost, nered, naglica, premetani predali, nered na mizi, vlomljene skrinjice, prstani strgani žrtvi s prstov, pretrgane verižice, raztrgana obleka, prevrnjeni stoli in svetilke, razbite vaze, zmečkane zavese, razmetane cvetlice itd. Saj so to najbolj znane značilnosti. A pomisli nekoliko... Ali poznaš primer, razen v romanih, kjer bi se vse te stvari pojavile čisto natančno, kakor sem ti jih naštel? Kateri zločin je v vseh podrobnostih tehnično popoln?... Niti eden! Zakaj pa? Pač zato, ker se vse, kar je resničnega v življenju, ne podvrže gotovim vnaprej določenim pravilom v vseh podrobnostih. Zakon slučajnosti in zmotljivosti se povsod uveljavlja.«

Poglej zdaj ta zločin. Kaj opaziš, če ga natančno proučiš? Takoj boš opazil, da je bilo vse pripravljeno z največjo skrbnostjo v vseh, tudi najmanjših podrobnostih, kakor v kakem romanu. Priznati moraš, da je skoraj matematično popoln. A prav v tem je dokaz, da je bil premišljen in že vnaprej pripravljen. Zamisel torej ni spontana... In vendar ne morem pokazati nobene značilne napake, ker je napaka prav v tem, da nima napak. Vse, kar je popolnoma brez napak, pa ni pristno, ni naravno!

KINO UNION
Ljubezni in ljubosumni odločujeta v preiskavi zločina, kjer je dosti osumljencev, a en sam krivec

»Kdo je morilec?«
V glavnih vlogah: Maria de Tassady, Ferenc Kiss in drugi — — — PREDSTAVE: ob delavnikih ob 16 in 18.30; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO SLOGA
Lepa aprilski komedija

»Mož za mesec april«
V glav. vlogi: Vanna Vanni, Carlo Romano. PREDSTAVE ob 14.30, 16.30 in ob 18.30.

KINO MATICA
Družinska tragedija stelskega plemenitaja Ljubezni, ki je vodila do blaznosti.

»Ljubosumnost«
V glavnih vlogah: Lepa Lulsa Ferida in markantni Rold, Lupl. Film najgloblje vsebine. Predstave dnevno ob 16.30 in 18.30; v nedeljo ob 14.30, 16.30 in 18.30

Dnevno ob 14.30 in v nedeljo ob 10.30 zgodovinski velofilm

»Leon Damaščan«
z Doris Duranti in Carlo Candiani

Malioglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Kupimo

Kože divjačine:

lisice, dihurjeve, polhove, kunje in od domačih mačk kupuje ROT, krznarstvo, Mestni trg 5. (k)

Stare srebrne predmete

in kovance kupimo po najvišji ceni. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12.

Kolesa

Več tricikljev

rabljenih in novih razprodaja za zelo nizko ceno Gasogeno-Merkur, Puharjeva št. 6.

Razprodaja bicikljev

več damskih in moških za zelo nizko ceno na prodaj. Gasogeno-Merkur, Puharjeva št. 6.

Službe

Dobro:

Pošteno dekle

sprejemem k 3 osebam. Plača in hrana dobra. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov in upravi »Slovenca« pod št. 2102.

U najem

Njivo ali travnik

za preorat vzamemo v najem. Ponudbe na Rokodelski dom v Ljubljani.

Prodamo

»ČISTIMADEŽ«

najboljše sredstvo za čiščenje oblik poskusite in zadovoljni boste. »Čistimadež« zahtevajte v vseh trgovinah in drogerijah. Glavna zaloga: PETRO-NAFTA, Ciril-Metodova cesta št. 35 a.

Prodaj:

črno hrastovo jedilnico, svetilke, kelim-odejo. Naslov in upravi »Slovenca« pod št. 2099. (l)

Sadije, zelenjavo, cvetje

ima vedno na zalogi Baloh, Kolodvorska 18.

Žimo za modroce

vseh kvalitet kupite že od 22.— lir naprej pri

»ŽIMA« — Milan Jager

mehanična predilnica žime

Trgovina: Sv. Petra c. 17, predilnica: FUZINE

Brezove metle dobite pri

»GOSPODARSKI ZVEZI« Bleiweisova cesta št. 29.

Oglašujte v edino

uspešnem dnevni-

ku »Slovenca«!

Stanovanja

Isteto:

Diplomatski uradnik

isče dvosobno ali enosobno opremljeno stanovanje v centru mesta. Kuhinja po možnosti neopremljena. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Brez otrok« št. 2086.

Posestva

Hiše prodam:

trindastropno na severni strani, enonastropno novo v Šiški, enonastropno v bližini cerkve sv. Petra in v Dravljah. Pojasnila brezplačna v realitetni pisarni Zajec A., Tavčarjeva ul. 10. p

Parcele

prodam v Šiški na treh krajih, za Bežigradom, pri sv. Petru, na več krajih v severnem in vzhodnem delu. — Zajec Andrej, realitetna pisarna, Tavčarjeva ul. 10. p

Prodaj zemljišče

v izmeri 30.000 m² na severni strani, v notranjosti bloka, in dva večja travnika v Mostnem logu. — Zajec, Tavčarjeva ul. 10.

Kurivo

Premož

DRVA

I. POGAČNIK,

Ljubljana, Bohoričeva 5.

Tel. št. 20-59.

Razno

Vloge in prošnje

v Italijanščino sestavlja, prepiše in razmnožuje, izvršuje vse informacije ter razne osebne usluge »SERVIS BIRO«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Zahvala

V težki boleti zaradi izgube nepozabnega soproga, očeta, zeta, svaka, gospoda

Ludvika Filipiča

smo prejeli nešteto dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša neizmerno žalost. Posebno se zahvaljujemo preč. g. provinciaku dr. p. Gracijanu Hericu za tolažilne besede in molitev, ravnateljstvu in uradništvu, stanovskim tovarišem za krasne vence, pevcem za ganljive žalostinke, govorniku za poslovilne besede, vsem darovalcem cvetja in onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo!

Ljubljana, dne 31. marca 1943.

Darinka Filipič in ostalo sorodstvo

Zahvala

Za vse izraze sožalja ob smrti dragega soproga, očeta, starega očeta, brata in strica

dr. Frana Tomiška

odvetnika

se iskreno zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom: primariju dr. Jugu, šef-zdravniku dr. Kramariču, primariju dr. Meršolu ter zdravnikom Štajmerjevega doma za požrtvovalno skrb med boleznijo, kakor tudi čč. sestram za ljubeznivo postrežbo, dr. Josipu Pretnarju, prof. Janku Ravniku in dr. Josip Oblaku za spominske in tolažilne besede ob pogrebu, pevcem Glasbene Matice in drugih društev za ganljive žalostinke, zastopnikom mestne občine, apelacijskega, okrožnega in okrajnega sodišča, državnega tožilstva, odvetniške in notarske zbornice, zastopnikom Slov. planinskega društva, T. K. Skale in drugih društev za udeležbo pri pogrebu, darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti in nam na kakršen koli način dajali uteho v teh težkih dneh. Maša zadušnica bo v četrtek, dne 1. aprila 1943, ob 8 v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 30. marca 1943.

Zaljubljeni ostali

Tomaž Poklukar:

Spomini na švedsko

Julija 1. 1939. je bilo zelo vroče. Kdor je je mogel, se je umaknil na počitnice v zeleno Slovenijo ali na morje, kdor pa je bil vezan na uradne ure, je šel dneve do dopusta. Vročina je pritiskala na ulice, na katerih se je topil asfalt, pritiskala je v zatohle pisarne in tudi čez noč ni popustila. Kopališča na Savi so bila navadno razprodana, če pa si imel srečo, da si dobil vstopnico, si se gnetel med ljudmi kakor na mravljišču, domov grede pa si se trikrat prepotil, preden si dobil prostor v cestni železnici in preden te je pripeljala do stanovanja pri Vukovem spomeniku. Doma je bilo seveda puho in prazno, zakaj družina je bila že mesec dni na počitnicah. Edina prijetnost tistih dni je bila v pivu, s katerim so si ljudje hladili žejo.

V takem razpoloženju sem dobil povabilo, da se udeležim Lingijade v Stockholmu. Bila je namreč stoletnica Linga, ustanovitelja švedske gimnastike in ob tej priliki so priredili svetovni gimnastični kongres. Povabila, ki je bilo vezano s službenim potovanjem, sem bil vesel že zaradi tega, ker so me zanimala predavanja in prireditve, katerih bo na kongresu na pretek, razen tega pa je bilo sredi najhujše vročine nad vse mikavno potovati v hladno severno pokrajino.

V najkrajšem času sem si oskrbel potne listine, nakupil nekaj nemških mark, švedskih kron in dolarjev, vrh tega pa še nekaj literature o švedski. Priznam moram, da je bilo bore malo, kar sem vedel o narodu, ki prebiva na jugovzhodni strani Skandinavskega polotoka.

Najprej sem sem spomnil, da mora biti dežela stoterih jezer hladna, potem sem se spomnil otoka Rojane, kjer sem nekoč gledal, kako se je vkrcal vlak proti Trälleborgu v poseben parnik. Pač, tudi prijatelj Rolf af Ekströma sem se spomnil, s katerim sem pred leti stanoval v študentskem domu v Berlinu v isti sobi in ki mi je pripovedoval o vselem življenju v Stockholmu. V naglici sem napisal pismo in se prijavil na obisk.

Kaj sem še vedel o Švedski? Da je dala filmski umetnosti Greto Garbo, svetovni kujiževnosti pisateljico Selmo Lagerlöf, da drži mednarodno industrijo vžgalice v svojih rokah in da deli Nobelove nagrade. To bi bilo približno vse, če izvemem nekaj športnih podrobnosti, ki pa so splošno znane. Kdo ne pozna kralja Gustava, ki je pri svojih 80 letih še vedno navdušen igralec tenisa, in kdo se ne spominja Nurnijevskega tekmeča v tehnik na dolge proge učitelja Widea ali šaljivega plavalca Arne Borge?

Tudi glas o švedski gimnastiki je prišel že pred desetletji v naše kraje. V marsikateri slovenski šolski telovadnici vidite švedsko lestev ali gred in strokovnjaki bi tudi vedeli povedati, da je to telovadno orodje, ki ga je vpeljal oče Ling. L. 1813. je ustanovil v Stockholmu institut za švedsko gimnastiko, 99 let pozneje pa so slavili v tankajšnem stadionu olimpijske igre, katerih se je udeležil tudi prvi Slovenec. To je bil sedanji ilirijanski učitelj sabljanja podpolkovnik v pok g. Cvetko, ki se je udeležil l. 1912. tekmovanja v sabljanju. In če še omenim prof. dr. Bučarja, ki se je v Lingovem institutu učil švedske gimnastike, bi bilo to vse, kar mi je znanega o stikih med švedsko in našo telesno kulturo.

Potovanje v Stockholm.

Brzovlak nas je z naglico vlekel čez Alpe. Kar nas je bilo tujecev v vozu, smo si priborili sedeže pri oknih in se ozirali po orjaških prepadih in spet po gorah, pokritih z večnim snegom in ledom. Kopališče Bad Gastein se je kopal v jutranjem soncu. Na prostiranih travnikih, ki ležijo nad modernimi hoteli, še ni bilo gostov, kajti ura je bila še zgodnja. Potem so se vrstile nove in nenavadno lepe pokrajinske slike: Solnograd z mnogoterimi zvoniki in s sivim gradom nad mestom in nato Bavarska s prikupnimi kmetijami. Vožnja proti Berlinu je bila enolična: skoraj sama ravnina, prepletena z žitnimi polji, z gozdovi in z mnogoterimi industrijskimi stavbami.

Vožnja je bila dolga, ne pa dolgočasna. Od potnikov v kupeju sem bil edini, ki sem potoval v »inozemstvo«. Postavna bavarska kmetica je potovala v Hamburg na obisk k sinu, nek študent medicine je potoval na Pomorjansko k taborenju, ostali pa so bili poslovni ljudje. Pripovedoval sem jim o Ljubljani, za protislužbo pa sem si dovolil mnogotera vprašanja, ki so se sproti pojavljala, ko sem gledal skozi okno. V Berlinu je bilo treba prestopiti. Bilo je samo toliko časa, da sem skočil k Aschingerju na stajočo večerjo, od tam k brivcu in spet naprej z vlakom proti Vzhodnemu morju.

Človek je nekam slovesno razporežen, kadar potuje v pokrajino, ki mu je čisto nova. Premišljuje o zemlji, ki jo bo videl, o ljudeh, o govorici, o kulturi in o vsem, kar je značilnega za novo pokrajino. Ves čas gledaš v duhu zemljepisno karto, katere podoba je približno vse, kar si predstavljaš o deželi, v katero potuješ. Prejšnjo noč sem si naročil postelj v spalnem vozu, za naslednjo se to ni splačalo, kajti v kupeju je bila prazna klop. Legei sem

in zaspal. Ko sem se prebudil, sem bil že na otoku Rojani. Zal mi je bilo, da sem zamudil priložnost, da bi si vsaj skozi okno vlaka ogledal mesto Stralsund. Pred 10 leti sem bil tam na vselem študentskem potovanju.

Proti jutru je postalo hladno, da mi je dežni plašč, s katerim sem se pokrival, komaj zadostoval. Krenil sem v jedilni voz in si naročil vročega čaja. Pokrajina je postajala vedno bolj zanimiva. Skoraj sama ravnina z borovimi gozdi ali s severnimi palmami, kakor jim pravijo. Tu pa tam se je leno obračala velikanska veterinca mlina na veter. Stavbe, ki sem jih videl, so bile večinoma rdeče, iz opeke zidane, precej pa je bilo tudi lesenih. V Sassnitzu, ki je pristanišče Rojane, smo prišli do Vzhodnega morja. Vonj po vodi je bil isti kakor v Dubrovniku, morje samo pa je tu zelenkasto kalno. Dejansko se ti zdi, da si prišel do velikanske reke, prek katere ne vidiš na drugo stran.

Uradniki na meji so bili ljubeznivi in so z uglajeno obzirnostjo opravili obmejne formalnosti. Potem je zapeljal vlak počasi na trajekt, to je na poseben parnik, ki pelje do Trälleborge na švedskem. Znamenita vožnja po morju, pri kateri lahko sedi v vlaku ali pa se povzpne na krov parnika. Znaša približno 100 km, nudi pa popotniku prijetno spremembo. Nekaj časa si ogleduješ s krova Vzhodno morje: pri tem pogrešaš sivega skalojva ob obali in prijetne modrine. Morje je sivkasto zeleno, obala pa nizka in zelena. Ob ločnici med zemljo in morjem leži nekaj lepih kopališč, mestoma pa je prehod močvirnat in z visokim trstjem obrasel.

Časa imaš dovolj, da zaviješ v restavracijo, kjer imaš prvo priložnost, da menjaš švedske krone. (Dalej.)